

รายงานการวิเคราะห์ข้อสอบ

วิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส21102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นางเพ็ญรัตดา นิลผาย

โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
วิธีดำเนินการ	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ	6
อภิปรายผล	6
ข้อเสนอแนะ	7
บรรณานุกรม	8
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ วิชาสังคมศึกษา 2	9

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ปรับปรุง ๒๕๖๐) ได้กำหนดแนวทางการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรในฐานะเป็นกลไกนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา คือพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามความคาดหวัง กระบวนการจัดการเรียนรู้จึงมุ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ การประเมินการเรียนรู้ที่สามารถสนองตอบเป้าประสงค์ดังกล่าวก็คือการประเมินในระดับชั้นเรียนและเพื่อให้การประเมินในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพ ผู้ทำหน้าที่ประเมินจะต้องคำนึงถึงเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่วัดได้เที่ยงตรง (Validity) มีความยากง่ายปานกลาง มีอำนาจจำแนกสูง และมีความเชื่อมั่น (Reliability) สูง เพื่อให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตอบสนองต่อเป้าประสงค์ของหลักสูตร ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ การวิเคราะห์ข้อสอบจึงเป็นวิธีที่จะตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้หรือข้อสอบให้ได้มาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อสอบโดยการคิดค่าคะแนนแบบอิงเกณฑ์ ค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากง่ายคำนวณด้วยสูตร $P=r/n$ ค่าอำนาจจำแนกคำนวณด้วยสูตรของ Brennan: B-Index และค่าความเที่ยงคำนวณด้วยสูตรของ Lovett Reliability ในด้านการเรียนการสอน ใช้ผลการวิเคราะห์ข้อสอบรายชื่อ ในการตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อสอบรายชื่อ ทำให้มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนคือทำให้รู้คุณภาพของข้อสอบ และสามารถปรับแก้ไข ข้อสอบได้ตรงเพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพเช่น ข้อสอบที่ยากไป ข้อสอบมีอำนาจจำแนกหรือไม่ ใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่ ตัวลวงบางตัวเลือกมีประสิทธิภาพหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งคุณภาพของข้อสอบดูจากค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และดูจากประสิทธิภาพตัวลวง และจากค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และประสิทธิภาพตัวลวง ทำให้ครูต้องปรับข้อสอบแต่ละข้อให้ดีขึ้น ช่วยให้ครูเขียนข้อสอบได้ดีขึ้น และสามารถนำข้อสอบมาใช้ได้อีก เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อสอบ ผลการวิเคราะห์ข้อสอบที่เก็บไว้ สามารถนำข้อสอบมาใช้ได้อีก และนำข้อสอบมาใช้เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนที่เข้าสอบ เช่น

ออกข้อสอบเพื่อสอบปกติ ก็คัดเลือกข้อสอบที่ความยากง่ายปานกลาง ค่าอำนาจจำแนกสูง ,ออกข้อสอบเพื่อสอบเรียนต่อ ก็คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายเป็น ยากหรือค่อนข้างยาก ,ออกข้อสอบเพื่อสอบซ่อม ก็คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายเป็นง่ายหรือค่อนข้างง่าย เป็นต้น

ผู้รายงานจึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบ โดยใช้สอบวัดผลปลายภาค ชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก วิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/1-1/16 จำนวน 50 ข้อ โดยใช้กระดาษคำตอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/5 1/9 1/10 จำนวน 3 ห้อง เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาข้อสอบที่มีคุณภาพที่มีความเที่ยงตรง (Validity) มีความยากง่ายปานกลาง มีอำนาจจำแนกสูง และมีความเชื่อมั่น (Reliability) สูง และดูประสิทธิภาพตัวลวง

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์ข้อสอบวัดผลปลายภาค วิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อรายงานผลการวิเคราะห์ข้อสอบปลายภาค วิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. วิธีดำเนินการ

3.1 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีศึกษา อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 กลุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 110 คน

3.2 ข้อมูลที่เก็บรวบรวม การดำเนินการครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์ข้อสอบที่ใช้สอบปลายภาค จึงใช้กระดาษคำตอบของนักเรียนชนิดเลือกตอบ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบมีความเที่ยงตรง (Validity) และมีความเชื่อมั่น (Reliability) ความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และดูจากประสิทธิภาพตัวลวง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ กระดาษคำตอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ห้อง ที่สอบวัดผลปลายภาค วิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 ข้อ

3.4 การวิเคราะห์และการแปลความหมาย

วิธีการวิเคราะห์ข้อสอบ วิธีการวิเคราะห์ข้อสอบ สามารถทำได้ 2 วิธี ได้แก่

1) วิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่ม เป็นการวิเคราะห์ข้อสอบโดยตรวจกระดาษคำตอบแล้วเรียงคะแนนจากสูงไปหาต่ำ แบ่งกระดาษออกเป็นกลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ นำกระดาษคำตอบของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำมาตรวจนับ (Tally) การตอบแต่ละตัวเลือก หาค่าสถิติ

2) วิเคราะห์ข้อสอบอิงเกณฑ์ เป็นการวิเคราะห์ข้อสอบโดยตรวจกระดาษคำตอบให้คะแนนวิเคราะห์ทีละจุดประสงค์ โดยแต่ละจุดประสงค์ นักเรียนที่สอบผ่านเป็น “กลุ่มรอบรู้” นักเรียนที่สอบไม่ผ่านเป็น “กลุ่มไม่รอบรู้” ทำการตรวจนับ (Tally) การตอบแต่ละตัวเลือก หาค่าสถิติ

การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่ม ด้วย “โปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบ” วิเคราะห์ได้จากการคีย์

คำตอบจากกระดาษคำตอบของนักเรียน โดยการเรียงคะแนนจากสูงไปหาต่ำ แล้วแบ่งกลุ่ม ดังนี้

1. หากจำนวนกระดาษคำตอบอยู่ในช่วง 1 ถึง 40 ใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มร้อยละ 50 มี 2
กรณี

* กรณีจำนวนกระดาษคำตอบเป็นเลขคู่ ไม่มีกลุ่มกลาง เช่น กระดาษคำตอบ 6 แผ่น
แบ่งเป็นกลุ่มสูง 3 แผ่น และกลุ่มต่ำ 3 แผ่น เป็นต้น

* กรณีจำนวนกระดาษคำตอบเป็นเลขคี่ มีกลุ่มกลาง 1 แผ่น (ตัดทิ้งไม่นำมาวิเคราะห์-
ข้อสอบ) เช่น กระดาษคำตอบ 7 แผ่น แบ่งเป็นกลุ่มสูง 3 แผ่น กลุ่มต่ำ 3 แผ่น และกลุ่มกลาง 1 แผ่น
เป็นต้น

2. หากจำนวนกระดาษคำตอบอยู่ในช่วง 41 ถึง 150 ใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มร้อยละ 33.33 จะ
มี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ และกลุ่มกลาง (ตัดทิ้งไม่นำมาวิเคราะห์ข้อสอบ) เช่น กระดาษคำตอบ 41 แผ่น
แบ่งได้กลุ่มสูง 13 แผ่น กลุ่มต่ำ 13 แผ่น กระดาษคำตอบที่เหลือเป็นกลุ่มกลาง 15 แผ่น เป็นต้น

3. หากจำนวนกระดาษคำตอบมากกว่า 150 ขึ้นไป ใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มร้อยละ 27
จะมี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ และกลุ่มกลาง (ตัดทิ้งไม่นำมาวิเคราะห์ข้อสอบ) เช่น กระดาษคำตอบ 151
แผ่น แบ่งได้กลุ่มสูง 40 แผ่น กลุ่มต่ำ 40 แผ่น กระดาษคำตอบที่เหลือเป็นกลุ่มกลาง 71 แผ่น เป็นต้น

4. ต่อจากนั้นโปรแกรมฯ จะตรวจนับ (Tally) ตัวเลือกใน แต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
แล้วหาค่าความยากง่าย(p) ค่าอำนาจจำแนก(r) ประสิทธิภาพตัวลวง และผลสรุปข้อสอบรายข้อ

5. ต่อจากนั้นโปรแกรมฯ จะหา สถิติพื้นฐานข้อสอบทั้งฉบับ ได้แก่ คะแนนต่ำสุด คะแนน
สูงสุด คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์การแปรผัน ค่าเฉลี่ยความยากง่าย
และค่าเฉลี่ยอำนาจจำแนก

หมายเหตุ

1) กระบวนการตามข้อ 4. เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ ผลที่ได้สามารถนำไปพัฒนา
ปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ นำไปสู่การสร้างข้อสอบมาตรฐาน และนำไปสู่การสร้างธนาคารข้อสอบ

2) กระบวนการตามข้อ 5. เป็นกระบวนการหาค่าสถิติ ข้อสอบทั้งฉบับ ผลที่ได้สามารถนำไปใช้ใน
การวิจัย เพื่อสรุปว่าเครื่องมือที่สร้างมีคุณภาพเพียงใดโดยดูจากค่าสถิติที่ได้ ถ้าเครื่องมือยังไม่มีคุณภาพ
สามารถปรับข้อสอบรายข้อ ตามผลที่ได้จากกระบวนการข้อ 5. แล้วทดลองวิเคราะห์ข้อสอบใหม่ เพื่อให้ได้
เครื่องมือมีคุณภาพดียิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

วิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์

การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์มีหลายวิธี สำหรับโปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบนี้
เป็นการวิเคราะห์ข้อสอบโดยตรวจกระดาษคำตอบให้คะแนน แยกจุดประสงค์ ให้คะแนนรวม คะแนนเฉลี่ย
แล้ววิเคราะห์ที่ละจุดประสงค์ โดยแต่ละจุดประสงค์ นักเรียนที่สอบผ่านเป็น “กลุ่มรอบรู้” นักเรียนที่สอบไม่
ผ่านเป็น “กลุ่มไม่รอบรู้” ทำการตรวจนับ (Tally) การตอบแต่ละตัวเลือก หาค่าสถิติหากมีข้อมูลจากการ
ตรวจกระดาษคำตอบให้คะแนนตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป สามารถวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ได้ทันที ตามขั้นตอนต่างๆ
ดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์ผ่าน (จุดตัด) ของแต่ละจุดประสงค์ ซึ่งกำหนดได้ 2 แบบ ได้แก่ กำหนดตามแนวคิดของ Sheehand and Davis และกำหนดเป็นร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์จุดประสงค์ใด ก็เรียงคะแนนรวมในจุดประสงค์นั้นจากสูงไปหาต่ำ แล้วแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม โดยที่หากคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์ผ่าน (จุดตัด) เป็น “กลุ่มรอบรู้” หากคะแนนน้อยกว่าเกณฑ์ผ่าน (จุดตัด) เป็น “กลุ่มไม่รอบรู้” ต่อจากนั้นโปรแกรม จะตรวจนับ (Tally) ข้อสอบรายข้อทั้งกลุ่มรอบรู้และกลุ่มไม่รอบรู้ แล้วหาค่าความยากง่าย(p) ค่าอำนาจจำแนก B-index (B) ประสิทธิภาพตัวलग และผลสรุปข้อสอบรายข้อ จนครบทุกจุดประสงค์

3. การหาค่าสถิติพื้นฐานข้อสอบทั้งฉบับ ได้แก่ คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์การแปรผัน ค่าเฉลี่ยความยากง่าย และค่าเฉลี่ยอำนาจจำแนก

หมายเหตุ

1) เมื่อกำหนดเกณฑ์ผ่าน (จุดตัด) เปลี่ยนไป ผลการวิเคราะห์ ข้อสอบจะเปลี่ยนตามไปด้วย การกำหนดเกณฑ์ผ่าน(จุดตัด)มากไป หรือน้อยไปอาจทำให้ไม่มี “กลุ่มรอบรู้” หรือไม่มี “กลุ่มไม่รอบรู้” ซึ่งจะทำให้ ไม่มีผลการวิเคราะห์ข้อสอบ

2) กระบวนการตามข้อ 2. เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ ผลที่ได้สามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพนำไปสู่การสร้างข้อสอบมาตรฐานและนำไปสู่การสร้างธนาคารข้อสอบ

3) กระบวนการตามข้อ 3 เป็นกระบวนการหาค่าสถิติ ข้อสอบทั้งฉบับ ผลที่ได้สามารถนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อสรุปว่า เครื่องมือที่สร้างมีคุณภาพเพียงใด โดยดูจากค่าสถิติที่ได้ ถ้าเครื่องมือยังไม่มีคุณภาพ สามารถปรับข้อสอบรายข้อ ตามผลที่ได้จากกระบวนการข้อ 2. แล้วทดลองวิเคราะห์ข้อสอบใหม่ เพื่อให้ได้เครื่องมือมีคุณภาพดีขึ้นและสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

ข้อสังเกต การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่ม กับการวิเคราะห์ข้อสอบแบบ อิงเกณฑ์ ไม่สามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อสอบมาเปรียบเทียบกันได้ เพราะเป็นคนละทฤษฎี และสูตรในการหาค่าสถิติก็คนละสูตร

3.5 สถิติที่ใช้

การพิจารณาประสิทธิภาพตัวलग และเกณฑ์การเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ ดังนี้
ความยากง่าย (Difficulty) หมายถึง ค่าที่แสดงว่าเครื่องมือหรือแบบทดสอบนั้นมีความยากหรือความง่ายเพียงใด แบบทดสอบที่ดี ควรมีค่าความยากง่ายปานกลาง การพิจารณาความยากง่ายของแบบทดสอบรายข้อ หาได้จากสูตรดังนี้

$$p = \frac{f}{n}$$

เมื่อ p แทน ดัชนีความยาก

f แทน จำนวนผู้ตอบถูก

n แทน จำนวนคนเข้าสอบ

ค่าความยากง่ายจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 โดยที่

ถ้า $0.00 \leq p < 0.20$ แสดงว่า ข้อสอบยากมาก

ถ้า $0.20 \leq p < 0.40$ แสดงว่า ข้อสอบค่อนข้างยาก

ถ้า $0.40 \leq p \leq 0.60$ แสดงว่า ข้อสอบยากง่ายปานกลาง

ถ้า $0.60 < p \leq 0.80$ แสดงว่า ข้อสอบค่อนข้างง่าย

ถ้า $0.80 < p \leq 1.00$ แสดงว่า ข้อสอบง่ายมาก

อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ค่าที่แสดงว่าเครื่องมือ หรือแบบประเมินสามารถแยก

นักเรียนเก่งและอ่อนได้ โดยคนเก่งจะตอบถูก ส่วนคนอ่อนจะตอบผิด การพิจารณาอำนาจจำแนกของ

แบบทดสอบเป็น รายข้อ แต่ละข้อหาได้จากสูตรดังนี้

$$B = \frac{f_p}{n_p} - \frac{f_F}{n_F}$$

เมื่อ **B** แทน ดัชนีอำนาจจำแนกของเบรนนัน

f_p แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มผ่าน (pass)

f_F แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มไม่ผ่านเกณฑ์ (fail)

n_p แทน จำนวนคนในกลุ่มผ่าน

n_F เป็นจำนวนคนในกลุ่มไม่ผ่าน

ค่าอำนาจจำแนกจะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 โดยที่

ถ้าข้อสอบมีอำนาจจำแนกเป็น บวก แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นจำแนกได้

ถ้าข้อสอบมีอำนาจจำแนกเป็น ลบ แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นจำแนกตรงกันข้าม

ถ้าข้อสอบมีอำนาจจำแนกเป็น ศูนย์ แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นไม่มีอำนาจจำแนก หรือจำนวนนักเรียนตอบถูกในกลุ่มสูง และจำนวนนักเรียนตอบถูกในกลุ่มต่ำมีจำนวนเท่ากัน

ข้อสอบที่มีอำนาจจำแนก ได้แก่ ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่าหรือเท่ากับ 0.20

ประสิทธิภาพตัวลอง

ตัวลอง หมายถึง ตัวเลือกที่ผิด ตัวลองที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

- 1) มีคนเลือกอย่างน้อยร้อยละ 5
- 2) จำนวนคนในกลุ่มสูงเลือกน้อยกว่ากลุ่มต่ำ

เกณฑ์การเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ **พิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้**

- 1) ความยากง่าย ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80
- 2) อำนาจจำแนก ควรมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

การพิจารณาด้วยรูป ก จะทำให้พิจารณาได้ชัดเจนขึ้น

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทำให้รู้คุณภาพของข้อสอบ และสามารถปรับแก้ไข ข้อสอบได้ตรงเพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพเช่น ข้อสอบที่ยากไป ข้อสอบมีอำนาจจำแนกหรือไม่ ใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่ ตัวลวงบางตัวเลือกมี- ประสิทธิภาพหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งคุณภาพของข้อสอบดูจากค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และดู จากประสิทธิภาพตัวลวง

2) จากค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และประสิทธิภาพตัวลวง ทำให้ครูต้องปรับ- ข้อสอบแต่ละข้อให้ดีขึ้น ช่วยให้ครูเขียนข้อสอบได้ดีขึ้น

3) สามารถนำข้อสอบมาใช้ได้อีก เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อสอบ ผลการวิเคราะห์ข้อสอบที่เก็บไว้ สามารถนำข้อสอบมาใช้ได้อีก และนำข้อสอบมาใช้เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนที่เข้าสอบ เช่น ออกข้อสอบเพื่อ สอบปกติ ก็คัดเลือกข้อสอบที่ความยากง่ายปานกลาง ค่าอำนาจจำแนกสูง ,ออกข้อสอบเพื่อสอบเรียนต่อ ก็ คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายเป็น ยากหรือค่อนข้างยาก,ออกข้อสอบเพื่อสอบซ่อม ก็คัดเลือกข้อสอบที่มี ความยากง่ายเป็นง่ายหรือค่อนข้างง่าย เป็นต้น

5. ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ

1. ข้อสอบวิชา วิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 ข้อ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวนกระดาษคำตอบ 110 โดยใช้สูตรของ Brennan: B-Index

คะแนนต่ำสุด 15 คะแนน

คะแนนสูงสุด 44 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย 29.30 คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.308

ความเชื่อมั่นวิธี Lovett 0.87

สรุปผล การวิเคราะห์ข้อสอบวิชา วิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

1 จำนวน 50 ข้อ

ใช้ได้ จำนวน 31 ข้อ 64.58 %

ใช้ไม่ได้ จำนวน 17 ข้อ 35.42 %

6. อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อสอบในครั้งนี้ ได้ทำการเลือกนักเรียนแบบเฉพาะเจาะจงจากนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเลือกจากห้องที่มีผลการเรียนสูง กลาง และต่ำ และนำผลคะแนนจากกระดาษคำตอบ ของนักเรียนมาคำนวณโดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 50 ซึ่งได้ผลจากการวิเคราะห์ข้อสอบดังนี้ คำนี้นักของข้อสอบ ข้อสอบที่ควรเก็บไว้โดยไม่ต้องปรับ 64.58 % ข้อสอบข้อสอบที่ควรตัดทิ้ง 35.42 % ในภาพรวม ค่าความ และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี Lovett 0.87 ข้อสอบฉบับนี้ผ่านเกณฑ์

7. ข้อเสนอแนะ

1. ก่อนสอบ 1 เดือนไม่ควรมีกิจกรรมหนัก เพราะจะมีผลต่อประสิทธิภาพผู้เรียน ทำให้ไม่มีสมาธิในการเตรียมความพร้อม หรืออ่านหนังสือ

2. ควรแนะนำวิธีการอ่านหนังสือและทบทวนเนื้อหาที่มีประสิทธิภาพให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจ และจำเนื้อหาที่ได้เรียนผ่านไปได้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2558). การประยุกต์ใช้ spss วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7.
 มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- ทีศนา แคมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
 พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- สุธี เฮงวิชัย. (2553). การสร้างเครื่องมือวิเคราะห์ข้อสอบ. ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต : สถาบัน
 เทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- ชูศรี ศรีมั่นคงธรรม. (2542). การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อสอบของอาจารย์หมวด
 วิทยาศาสตร์โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. การวัดผลการศึกษา : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สิตา บุญนาค. (2551). ความคิดเห็นของครูสอนเปียโนในโครงการศึกษาดนตรีสำหรับบุคคลทั่วไป
 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ต่อการวัดผลและประเมินผลวิชาเปียโน.
 ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นฤมล สร้อยพวง. (2551). การศึกษากระบวนการวัดผลและประเมินผลสาระการเรียนรู้ (ศิลปะดนตรี)
 ของครูระดับประถม ศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต :
 มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาคผนวก ก

ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ วิชาสังคมศึกษา 2

สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบปรนัยแบบอิงเกณฑ์

ชื่อแบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อสอบปลายภาค รายวิชาสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ประจำปีการศึกษา 2568

จำนวนผู้สอบ 110 คน

จำนวนข้อสอบ 50 ข้อ

กำหนดคะแนนเกณฑ์ (c) ไว้ที่ 25 คะแนน

ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบปรนัยแบบอิงเกณฑ์

ข้อ	ตัวเลือกที่ถูกต้อง	อำนาจจำแนก (B)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
1	(4)	0.41	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
2	(1)	0.37	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
3	(4)	0.07	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
4	(3)	-0.03	อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
5	(1)	-0.05	อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
6	(2)	0.24	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
7	(1)	0.14	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
8	(4)	0.14	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
9	(2)	0.26	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
10	(2)	0.02	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
11	(3)	0.38	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
12	(4)	0.13	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
13	(1)	0.42	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
14	(3)	0.28	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
15	(4)	0.43	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
16	(4)	0.12	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน

17	(4)	0.25	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
18	(3)	0.13	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
19	(3)	0.5	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
20	(3)	0.14	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
21	(2)	0.23	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
22	(1)	0.15	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
23	(1)	0.38	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
24	(3)	-0.03	อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
25	(3)	0.19	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
26	(4)	0.35	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
27	(3)	0.13	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
28	(1)	0.25	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
29	(3)	0.31	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
30	(2)	0.21	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
31	(4)	0.39	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
32	(1)	-0.02	อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
33	(4)	0.34	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
34	(3)	0.47	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
35	(4)	0.48	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
36	(3)	0.28	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
37	(1)	0.2	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
38	(3)	0.21	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
39	(4)	0.38	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน

40	(2)	-0.1	อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
41	(4)	0.06	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
42	(4)	0.05	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
43	(3)	0.35	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
44	(2)	0.19	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
45	(2)	0.39	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
46	(4)	0.41	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
47	(3)	0.29	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
48	(2)	0.25	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
49	(1)	0.18	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
50	(2)	0.44	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน

สรุปผลการวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อสอบจำนวน 50 ข้อ มีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 19, 21, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 43, 45, 46, 47, 48, 50 และไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 16, 18, 20, 22, 24, 25, 27, 32, 40, 41, 42, 44, 49

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยวิธี Lovett

ข้อ	อำนาจจำแนก (B)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
1	0.41	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
2	0.37	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
3	0.07	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
4	-0.03	อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
5	-0.05	อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
6	0.24	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
7	0.14	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
8	0.14	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน

9	0.26	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
10	0.02	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
11	0.38	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
12	0.13	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
13	0.42	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
14	0.28	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
15	0.43	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
16	0.12	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
17	0.25	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
18	0.13	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
19	0.5	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
20	0.14	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
21	0.23	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
22	0.15	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
23	0.38	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
24	-0.03	อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
25	0.19	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
26	0.35	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
27	0.13	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
28	0.25	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
29	0.31	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
30	0.21	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
31	0.39	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน

32	-0.02	อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
33	0.34	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
34	0.47	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
35	0.48	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
36	0.28	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
37	0.2	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
38	0.21	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
39	0.38	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
40	-0.1	อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
41	0.06	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
42	0.05	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
43	0.35	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
44	0.19	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
45	0.39	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
46	0.41	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
47	0.29	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
48	0.25	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
49	0.18	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
50	0.44	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน

สรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นจากการคัดเลือกข้อสอบมาจำนวน 50 ข้อ
ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธี Lovett มีค่าเท่ากับ 0.8

ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของข้อสอบ

ผลการวิเคราะห์	ภาพรวม
คะแนนรวม	50
คะแนนสูงสุด	20
คะแนนต่ำสุด	7
เกณฑ์คะแนน	35
คิดเป็นเกณฑ์ร้อยละ	70.00
คะแนนเฉลี่ย	13.55
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.670
C.V.(%)	19.714
จำนวนคนเข้าสอบทั้งหมด	110
จำนวนคนสอบผ่านเกณฑ์	0
ผ่านเกณฑ์ร้อยละ	0.00
จำนวนคนสอบไม่ผ่านเกณฑ์	110
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ	100.00